

675**USTAWA**

z dnia 30 lipca 1997 r.

o państwowym przedsiębiorstwie użyteczności publicznej „Poczta Polska”.**Rozdział 1****Przepisy ogólne**

zaspokajania potrzeb ludności, organów państwowych, samorządu terytorialnego oraz gospodarki narodowej.

Art. 1. 1. Państwowe przedsiębiorstwo użyteczności publicznej „Poczta Polska”, zwane dalej „Pocztą Polską”, jest przedsiębiorstwem powołanym do prowadzenia działalności gospodarczej w zakresie usług pocztowych, w tym do zapewniania ciągłości świadczenia usług pocztowych o charakterze powszechnym, w obrocie krajowym i zagranicznym, na obszarze całego kraju oraz do zapewnienia bezpieczeństwa obrotu pocztowego, w celu bieżącego i nieprzerwanego

2. Poczta Polska prowadzi działalność, o której mowa w ust. 1, z uwzględnieniem wymagań dotyczących obronności i bezpieczeństwa państwa.

3. Minister Łączności, w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej, Ministrem Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Szefem Urzędu Ochrony Państwa, określi zakres i tryb realizacji zadań przez Pocztę Polską na rzecz obronności i bezpieczeństwa państwa.

4. Poczta Polska jest pocztowym operatorem publicznym w rozumieniu umów międzynarodowych ratyfikowanych przez Rzeczpospolitą Polską.

Art. 2. 1. Poczta Polska posiada osobowość prawną.

2. Poczta Polska podlega wpisowi do rejestru przedsiębiorstw państwowych na zasadach określonych w przepisach o przedsiębiorstwach państwowych.

3. Siedzibą Poczty Polskiej jest miasto stołeczne Warszawa.

Art. 3. Pocztę Polskiej przysługuje wyłączne prawo używania wyrazu „poczta” w nazwie podmiotu gospodarczego.

Art. 4. Organy państwowe mogą podejmować decyzje w zakresie działalności Poczty Polskiej tylko w przypadkach przewidzianych ustawą.

Art. 5. Jednostki organizacyjne Poczty Polskiej określone w statucie, o którym mowa w art. 19, mają prawo używania oznak z godłem Rzeczypospolitej Polskiej oraz pieczęci urzędowych z wizerunkiem orła, ustalonym dla godła, i napisem w otoku.

Art. 6. Pracownikom Poczty Polskiej przysługuje ochrona prawna przewidziana w przepisach prawa karnego dla funkcjonariuszy publicznych.

Art. 7. Poczta Polska zapewnia w obrocie pocztowym ochronę tajemnicy korespondencji oraz poufność informacji o świadczonej usłudze. Wyjątki od tej zasady dopuszcza się tylko w przypadkach przewidzianych ustawą.

Art. 8. Powództwo przeciwko Pocztę Polskiej wytacza się przed sądem właściwym dla siedziby jednostki organizacyjnej podległej bezpośrednio Dyrektorowi Generalnemu, z której działalnością wiążą się dochodzone roszczenia.

Rozdział 2

Działalność Poczty Polskiej

Art. 9. 1. Przedmiotem działalności gospodarczej Poczty Polskiej jest:

- 1) prowadzenie działalności polegającej na świadczeniu usług pocztowych o charakterze powszechnym, polegających na przyjmowaniu, przewożeniu i doręczaniu zwykłych przesyłek listowych, listów poleconych, listów wartościowych i paczek pocztowych oraz nadawaniu i doręczaniu przekazów pocztowych,
- 2) wykonywanie niektórych czynności bankowych,
- 3) emisja i wprowadzanie do obiegu znaczków pocztowych,
- 4) wykonywanie innych usług związanych z wykorzystaniem służby pocztowej, w szczególności w za-

kresie obsługi administracji państwowej i samorządu terytorialnego, kolportażu prasy i wydawnictw, filatelistyki.

2. Działalność wymieniona w ust. 1 pkt 1—3 jest wykonywana w zakresie i na warunkach określonych w ustawie z dnia 23 listopada 1990 r. o łączności (Dz. U. z 1995 r. Nr 117, poz. 564, z 1996 r. Nr 106, poz. 496 oraz z 1997 r. Nr 43, poz. 272 i Nr 88, poz. 554) oraz w przepisach wydanych na jej podstawie.

3. Jeżeli wymagają tego względy ciągłości i dostępności do usług, Poczta Polska może świadczyć usługi pocztowe za pośrednictwem agencji działających zgodnie z przepisami Kodeksu cywilnego.

4. Poczta Polska może prowadzić inną działalność gospodarczą, jeżeli nie ogranicza ona działalności określonej w ust. 1.

Art. 10. Pocztę Polskiej przysługuje wyłączne prawo emisji i wprowadzania do obiegu znaczków pocztowych oraz wycofywania ich z obiegu, z zastrzeżeniem art. 44 ust. 3 i 4 ustawy o łączności.

Art. 11. Poczta Polska jest uprawniona do zawierania z operatorami pocztowymi innych krajów umów i porozumień, a także do współpracy z pocztowymi organizacjami międzynarodowymi, zgodnie ze statutami tych organizacji.

Art. 12. Poczta Polska prowadzi działalność na podstawie własnych planów, zgodnie z zasadą racjonalizacji kosztów i efektywności ekonomicznej.

Rozdział 3

Mienie Poczty Polskiej

Art. 13. 1. Poczta Polska występuje w obrocie we własnym imieniu i na własny rachunek.

2. Poczta Polska gospodarując mieniem zapewnia jego ochronę.

Art. 14. 1. Do sprzedaży i gospodarowania przez Poczta Polską środkami trwałymi lub zorganizowanymi częściami mienia stosuje się przepisy obowiązujące przedsiębiorstwa państwowe.

2. Środki trwałe nie mogą służyć do zaspokajania zobowiązań pieniężnych Poczty Polskiej.

Art. 15. Poczta Polska może tworzyć podmioty gospodarcze.

Rozdział 4

Gospodarka finansowa Poczty Polskiej

Art. 16. Poczta Polska prowadzi gospodarkę finansową na zasadach określonych w przepisach regulujących gospodarkę finansową przedsiębiorstw państwowych, jeżeli przepisy niniejszego rozdziału nie stanowią inaczej.

Art. 17. 1. Poczta Polska otrzymuje z budżetu państwa:

- 1) dotację podmiotową, jeżeli działalność Poczty Polskiej jest nierentowna w wyniku ponoszenia strat związanych z prowadzeniem działalności określonej w art. 9 ust. 1 pkt 1,
- 2) dotacje na finansowanie inwestycji.

2. Wysokość dotacji, o których mowa w ust. 1, określa ustawa budżetowa.

Art. 18. 1. Dyrektor Generalny Poczty Polskiej przedstawia Ministrowi Łączności rozliczenie z otrzymanych dotacji dla Poczty Polskiej.

2. Rozliczenie, o którym mowa w ust. 1, zawiera w szczególności:

- 1) informację o wykorzystaniu dotacji, o których mowa w art. 17 ust. 1,
- 2) stan realizacji inwestycji, w tym:
  - a) wykaz inwestycji realizowanych z udziałem dotacji,
  - b) wartości kosztorysowe tych inwestycji,
  - c) terminy rozpoczęcia i planowanego zakończenia tych inwestycji,
- 3) zakresy usług świadczonych z udziałem dotacji.

3. Minister Łączności ustala termin przedstawienia rozliczenia, o którym mowa w ust. 1.

4. Minister Łączności może zobowiązać Dyrektora Generalnego do przedstawienia innych informacji związanych z wykorzystaniem dotacji budżetowych.

Rozdział 5

Organizacja Poczty Polskiej

Art. 19. 1. Organizację, szczegółowy zakres i sposób działania Poczty Polskiej określa statut, uchwalony przez Radę Poczty Polskiej i zatwierdzony przez Ministra Łączności.

2. Statut Poczty Polskiej określa w szczególności:

- 1) organizację wewnętrzną,
- 2) zakres praw i obowiązków jednostek organizacyjnych oraz tryb ich tworzenia i likwidowania,
- 3) sposób gospodarowania mieniem,
- 4) stosunki prawne między jednostkami organizacyjnymi,
- 5) system kontroli wewnętrznej,
- 6) jednostki organizacyjne, których kierowników powołuje się w drodze konkursów,
- 7) sposób powoływania komisji do spraw sporów ma-

jątkowych między jednostkami organizacyjnymi, jej skład osobowy i tryb postępowania.

3. Statut może przewidywać powołanie organów doradczych i opiniodawczych Dyrektora Generalnego.

4. Obwieszczenie Ministra Łączności o zatwierdzeniu statutu Poczty Polskiej, którego tekst stanowi załącznik do obwieszczenia, ogłasza się w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.

Art. 20. W sprawach nie uregulowanych statutem szczegółową organizację działalności Poczty Polskiej określają zarządzenia wewnętrzne, instrukcje oraz regulaminy wydawane przez Dyrektora Generalnego.

Rozdział 6

Organy Poczty Polskiej

Art. 21. Organami Poczty Polskiej są:

- 1) Dyrektor Generalny,
- 2) Rada Poczty Polskiej.

Art. 22. 1. Minister Łączności powołuje i odwołuje Dyrektora Generalnego, po zasięgnięciu opinii Rady Poczty Polskiej.

2. Minister Łączności powołuje i odwołuje zastępców Dyrektora Generalnego na wniosek Dyrektora Generalnego, po zasięgnięciu opinii Rady Poczty Polskiej.

3. Minister Łączności ustala wynagrodzenie dla Dyrektora Generalnego na wniosek Rady Poczty Polskiej.

Art. 23. 1. Dyrektor Generalny zarządza Poczta Polską i reprezentuje ją na zewnątrz.

2. Dyrektor Generalny podejmuje, z zastrzeżeniem art. 27, decyzje samodzielnie i ponosi za nie odpowiedzialność.

3. Zadania nie zastrzeżone w ustawie do właściwości Rady Poczty Polskiej należą do Dyrektora Generalnego.

4. Dyrektor Generalny może wyrazić sprzeciw wobec uchwały Rady Poczty Polskiej, jeżeli jej wykonanie byłoby sprzeczne z prawem lub naraziłoby Poczta Polską na poważne szkody.

5. Sprzeciw Dyrektora Generalnego w sprawach, o których mowa w ust. 4, rozpatruje Minister Łączności i zajmuje ostateczne stanowisko.

Art. 24. 1. Rada Poczty Polskiej składa się z 9 członków.

2. Kadencja Rady Poczty Polskiej trwa trzy lata i upływa w dniu zatwierdzenia sprawozdania finansowego za ostatni rok kadencji, z tym że kadencja pierwszej Rady Poczty Polskiej trwa dwa lata.

3. Rada Poczty Polskiej działa na podstawie uchwalonego przez siebie regulaminu, zatwierdzonego przez Ministra Łączności.

4. Uchwały Rady Poczty Polskiej zapadają bezwzględną większością głosów, przy obecności co najmniej połowy jej członków.

Art. 25. 1. Członków Rady Poczty Polskiej, w tym przewodniczącego i wiceprzewodniczącego, powołuje i odwołuje Minister Łączności, z zastrzeżeniem ust. 2—5.

2. Trzech członków Rady Poczty Polskiej powoływanych jest spośród kandydatów zgłoszonych przez pracowników Poczty Polskiej.

3. Sposób zgłaszania kandydatów na członków Rady Poczty Polskiej, o których mowa w ust. 2, a także ich imienny wykaz, ustalają wspólnie ponadzakładowe organizacje związkowe działające w Poczcie Polskiej, posiadające reprezentatywność w rozumieniu przepisów Kodeksu pracy, w terminie 30 dni od dnia otrzymania pisma Ministra Łączności w tej sprawie.

4. W przypadku gdy imienny wykaz, o którym mowa w ust. 3, nie zostanie zgłoszony Ministrowi Łączności w terminie określonym w tym przepisie lub zawiera liczbę kandydatów mniejszą od wskazanej w ust. 2, przedstawiciele pracowników Poczty Polskiej na przeznaczone dla nich miejsca w Radzie Poczty Polskiej wyznacza i powołuje Minister Łączności.

5. W przypadku ustąpienia, odwołania lub śmierci członka Rady Poczty Polskiej przed upływem kadencji, Minister Łączności powołuje nowego członka Rady Poczty Polskiej na okres do końca kadencji.

6. Członka Rady Poczty Polskiej może odwołać Minister Łączności w przypadku:

- 1) rezygnacji, złożonej na piśmie,
- 2) ciężkiej choroby uniemożliwiającej sprawowanie funkcji,
- 3) skazania prawomocnym wyrokiem za przestępstwo popełnione z winy umyślnej,
- 4) działania na szkodę Poczty Polskiej.

Art. 26. Pracodawca jest zobowiązany zwalniać pracownika od pracy do wykonywania zadań członka Rady Poczty Polskiej. Zwolnienie następuje bez zachowania prawa do wynagrodzenia.

Art. 27. 1. Rada Poczty Polskiej:

- 1) uchwała:
  - a) na wniosek Dyrektora Generalnego lub z własnej inicjatywy — statut Poczty Polskiej i jego zmiany,
  - b) regulamin Rady Poczty Polskiej,
- 2) dokonuje okresowej i rocznej oceny działalności Poczty Polskiej,

3) opiniuje przedkładane przez Dyrektora Generalnego:

- a) roczne sprawozdanie finansowe Poczty Polskiej,
- b) roczne plany rzeczowo-finansowe Poczty Polskiej,
- c) długookresowe plany Poczty Polskiej, dotyczące w szczególności polityki zatrudnienia, płac oraz współpracy międzynarodowej,
- d) regulaminy świadczenia usług pocztowych,

4) wyraża opinię w sprawach:

- a) przystąpienia Poczty Polskiej do przedsięwzięcia wymagającego wniesienia przez Poczta Polską wkładu przewyższającego granicę wartości określoną w statucie,
- b) zaciągania przez Poczta Polską zobowiązań przekraczających granicę wartości określoną w statucie,
- c) zbywania udziałów (akcji) w przypadkach określonych w statucie,
- d) emisji obligacji oraz zaciągania kredytów długoterminowych,
- e) innych, dotyczących działalności Poczty Polskiej,

5) opiniuje inne sprawy wnoszone przez Ministra Łączności lub Dyrektora Generalnego.

2. Dokumenty i opinie, o których mowa w ust. 1, Rada Poczty Polskiej przedstawia Ministrowi Łączności, który zajmuje wobec nich ostateczne stanowisko.

3. Rada Poczty Polskiej może kontrolować działalność Poczty Polskiej, żądać od Dyrektora Generalnego i jej poszczególnych pracowników sprawozdań i wyjaśnień oraz sprawdzać księgi i dokumenty Poczty Polskiej.

Art. 28. 1. Wynagrodzenie dla członków Rady Poczty Polskiej ustala Minister Łączności.

2. Koszty działalności Rady Poczty Polskiej, w tym wynagrodzenie jej członków, są finansowane przez Poczta Polską.

3. Roczny plan wydatków Rady Poczty Polskiej podlega zatwierdzeniu przez Ministra Łączności.

Art. 29. 1. Dyrektor Generalny, jego zastępcy, główny księgowy oraz członkowie Rady Poczty Polskiej nie mogą mieć udziałów, akcji lub być członkami władz w podmiotach, o których mowa w art. 15, oraz w podmiotach, do których Poczta Polska wniosła na czas oznaczony do odpłatnego korzystania części swego mienia, zaliczonego zgodnie z odrębnymi przepisami do środków trwałych.

2. Zakaz, o którym mowa w ust. 1, nie dotyczy członkostwa w radach nadzorczych.

Art. 30. W Poczcie Polskiej nie funkcjonują organy samorządu załogi przedsiębiorstwa.

Rozdział 7

Przedstawicielstwo Poczty Polskiej

Art. 31. 1. Dyrektor Generalny jest uprawniony do dokonywania samodzielnie czynności prawnych w imieniu Poczty Polskiej.

2. Zastępcy Dyrektora Generalnego oraz inni pełnomocnicy Poczty Polskiej działają samodzielnie w granicach ich umocowania.

3. Jeżeli czynności prawne dokonywane przez osoby wymienione w ust. 1 i 2 obejmują rozporządzenia prawem o wartości wyższej od granicy określonej w statucie lub czynności te mogą spowodować powstanie zobowiązania Poczty Polskiej do świadczenia o wartości wyższej od granicy określonej w statucie — do skuteczności oświadczeń woli jest wymagane współdziałanie co najmniej dwóch tych osób.

Art. 32. 1. Dyrektor Generalny może ustanawiać i odwoływać pełnomocników Poczty Polskiej.

2. Udzielenie pełnomocnictwa wymaga formy pisemnej pod rygorem nieważności.

3. Udzielenie i odwołanie pełnomocnictwa podlega ujawnieniu w rejestrze przedsiębiorstw państwowych. Nie dotyczy to pełnomocnictwa do dokonywania poszczególnych czynności oraz pełnomocnictw procesowych.

Rozdział 8

Nadzór

Art. 33. 1. Nadzór nad Poczta Polską oraz funkcję organu założycielskiego wykonuje Minister Łączności.

2. Minister Łączności ma prawo władczego wkroczenia w sprawę Poczty Polskiej tylko w przypadkach przewidzianych ustawą.

Art. 34. Minister Łączności dokonuje kontroli i oceny działalności Poczty Polskiej oraz jej organów.

Art. 35. 1. Minister Łączności może powołać komisję w celu zbadania gospodarki Poczty Polskiej, dokonania oceny jej stanu i przedstawienia wynikających z oceny wniosków.

2. Na podstawie wniosków komisji, po zasięgnięciu opinii Rady Poczty Polskiej, Minister Łączności może zobowiązać Dyrektora Generalnego do:

- 1) poprawy gospodarki Poczty Polskiej,
- 2) przedstawienia programu naprawczego i jego realizacji, po zatwierdzeniu przez Ministra Łączności.

Art. 36. Minister Łączności w razie stwierdzenia, że decyzja Dyrektora Generalnego jest sprzeczna z prawem, wstrzymuje jej wykonanie i zobowiązuje Dyrektora Generalnego do jej zmiany lub uchylecia.

Art. 37. Dyrektorowi Generalnemu przysługuje prawo wniesienia sprzeciwu w stosunku do decyzji podjętych wobec Poczty Polskiej przez Ministra Łączności, na zasadach i w trybie określonych przepisami o przedsiębiorstwach państwowych.

Rozdział 9

Zmiany w przepisach obowiązujących, przepisy przejściowe i końcowe

Art. 38. W ustawie z dnia 25 września 1981 r. o przedsiębiorstwach państwowych (Dz.U. z 1991 r. Nr 18, poz. 80, Nr 75, poz. 329, Nr 101, poz. 444 i Nr 107, poz. 464, z 1993 r. Nr 18, poz. 82 i Nr 60, poz. 280, z 1994 r. Nr 1, poz. 3, Nr 80, poz. 368 i Nr 113, poz. 547, z 1995 r. Nr 1, poz. 2, Nr 95, poz. 474 i Nr 154, poz. 791, z 1996 r. Nr 90, poz. 405, Nr 106, poz. 496, Nr 118, poz. 561 i Nr 156, poz. 775 oraz z 1997 r. Nr 43, poz. 272) w art. 4 w ust. 1 po pkt 3 kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się pkt 4 w brzmieniu:

„4) państwowego przedsiębiorstwa użyteczności publicznej «Poczta Polska».”

Art. 39. W ustawie z dnia 29 września 1990 r. o zmianie ustawy o gospodarce gruntami i wywłaszczaniu nieruchomości (Dz. U. Nr 79, poz. 464, z 1991 r. Nr 83, poz. 373, z 1992 r. Nr 91, poz. 455, z 1994 r. Nr 51, poz. 201, Nr 80, poz. 369, Nr 84, poz. 384 i Nr 123, poz. 601 oraz z 1996 r. Nr 5, poz. 33) po art. 2f dodaje się art. 2g w brzmieniu:

„Art. 2g. Państwowe przedsiębiorstwo użyteczności publicznej «Poczta Polska» utworzone z dniem 1 stycznia 1992 r. na podstawie zarządzenia Ministra Łączności, które przejęło na tej podstawie mienie będące w zarządzie państwowej jednostki organizacyjnej Poczta Polska, Telegraf i Telefon — nabywa z dniem jego wpisu do rejestru przedsiębiorstw państwowych, z mocy prawa, użytkowanie wieczyste gruntów wchodzących w skład tego mienia oraz własność położonych na nich budynków i innych urządzeń oraz lokali. Nie narusza to praw osób trzecich.”

Art. 40. W ustawie z dnia 23 listopada 1990 r. o łączności (Dz. U. z 1995 r. Nr 117, poz. 564, z 1996 r. Nr 106, poz. 496 oraz z 1997 r. Nr 43, poz. 272 i Nr 88, poz. 554) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 2 w ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) pocztowych usługach o charakterze powszechnym — rozumie się przez to działalność gospodarczą polegającą na przyjmowaniu, przewożeniu i doręczaniu zwykłych przesyłek listowych, listów poleconych, listów wartościowych i paczek pocztowych oraz nadawaniu i doręczaniu przekazów pocztowych,”;

2) w art. 4 w ust. 1 w pkt 4 wyrazy „Ministrowi Spraw Wewnętrznych” zastępuje się wyrazami „Ministrowi Spraw Wewnętrznych i Administracji”;

- 3) w art. 42 skreśla się ust. 1 oraz oznaczenie ust. 2;
- 4) skreśla się art. 42a;
- 5) w art. 44 skreśla się ust. 2;
- 6) skreśla się art. 49—51;
- 7) w art. 60 dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2 i 3 w brzmieniu:

„2. Podmiot świadczący usługi pocztowe o charakterze powszechnym może w regulaminie podanym do publicznej wiadomości określić szczegółowe warunki korzystania z tych usług.

3. Poczta Polska może w regulaminach podanych do publicznej wiadomości określić warunki korzystania z innych usług pocztowych nie mających charakteru powszechnego.”

Art. 41. Nabycie własności budynków i innych urządzeń oraz lokali stanowiących mienie państwowego przedsiębiorstwa użyteczności publicznej „Poczta Polska”, utworzonego na podstawie art. 76 ust. 1 ustawy o łączności, przejęte po państwowej jednostce organizacyjnej „Poczta Polska Telegraf i Telefon”, następuje nieodpłatnie.

Art. 42. 1. Do czasu powołania Dyrektora Generalnego i zastępców Dyrektora Generalnego jego zadania wykonują dotychczasowy dyrektor Poczty Polskiej i zastępcy dyrektora Poczty Polskiej.

2. Minister Łączności w okresie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy powoła Radę Poczty Polskiej. Kadencja Rady biegnie od dnia powołania.

Art. 43. 1. Mianowani pracownicy Poczty Polskiej oraz pracownicy, którzy na mocy art. 80 ust. 1 ustawy o łączności zachowali uprawnienia pracowników mianowanych, stają się z mocy prawa pracownikami zatrudnionymi na podstawie umowy o pracę na czas nie określony.

2. Pracownicy, o których mowa w ust. 1, mogą w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy złożyć kierownikowi zakładu pracy pisemne oświadczenie o odmowie dalszego zatrudnienia. W tym przypadku stosunek pracy rozwiązuje się po upływie 3 miesięcy od dnia złożenia oświadczenia, w ostatnim dniu miesiąca kalendarzowego. Rozwiązanie stosunku pracy na zasadach przewidzianych w niniejszym ustępie pociąga za sobą skutki, jakie przepisy prawa wiążą z rozwiązaniem umowy o pracę przez zakład pracy za wypowiedzeniem z powodu likwidacji zakładu pracy.

Art. 44. Mienie oraz prawa i zobowiązania przedsiębiorstwa użyteczności publicznej Poczta Polska, utworzonego na podstawie art. 76 ust. 1 ustawy o łączności, pozostają mieniem oraz prawami i zobowiązaniami Poczty Polskiej działającej na podstawie niniejszej ustawy.

Art. 45. Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *A. Kwaśniewski*